

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO**

UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARNO HRANO,
VETERINARSTVO IN VARSTVO RASTLIN

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 300 13 00

F: 01 300 13 56

E: gp.uvhvvr@gov.si

www.uvhvvr.gov.si

Številka: U0070-12/2020-2

Datum: 29.6.2020

**Zadeva: POROČILO V ZVEZI Z URADNIM NADZOROM NAD
SLEDLJIVOSTJO, OZNAČEVANJEM IN MIKROBIOLOŠKO
USTREZNOSTJO MESA, MLETEGA MESA IN MESNIH
PRIPRAVKOV V MESNICAH**

Z namenom ugotavljanja skladnosti z zakonodajo glede zagotavljanja sledljivosti, pravilnega označevanja in mikrobiološke ustreznosti mesa, mletega mesa in mesnih pripravkov so uradni veterinarji Inšpekcije Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (v nadaljevanju Inšpekcija) izvedli poseben nadzor mesnic. Nadzor se je izvajal v obdobju od 15. aprila do 1. maja 2020.

Pri izbiri mesnic se je upošteval obseg poslovanja izvajalca dejavnosti (v nadaljevanju ID), zgodovina uradnega nadzora pri posameznih ID in nezadovoljivi rezultati uradnih vzorcev zadevnega ID iz preteklih let.

Uradni veterinarji so preverili v vsaki izmed mesnic naslednje:

- a) »Sistem« zagotavljanja sledljivosti v mesnici (način določanja serije ali lota; realnost izvedbe »sistema« in preizkus sledljivosti od vhoda do prodajne vitrine in obratno).
- b) Pregled vhodnih dokumentov, ki spremljajo pošiljke mesa, zlasti ali vhodni/spremni dokumenti vsebujejo podatke, ki so zahtevani v Uredbi Komisije (EU) št. 931/2011 z dne 19. septembra 2011 o zahtevah glede sledljivosti iz Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta za hrano živalskega izvora; ali je možno dokumente dejansko povezati z živilom, ki je predmet pregleda in se nahaja v mesnici (v hladilnici ali v prodajni vitrini).
- c) Označenost mesa, mletega mesa in mesnih pripravkov v prodajni vitrini:
 - ali so oznake/deklaracije v prodajni vitrini skladne z zakonodajo glede označevanja mesa, mletega mesa in mesnih pripravkov in ali so te oznake skladne glede na vhodne dokumente;
 - ali je navajanje porekla mesa pravila.
- d) Izvajanje lastnega vzorčenja glede izpolnjevanja mikrobioloških kriterijev, zlasti kako je ID izračunal letni obseg proizvodnje, ali je pravilno določena pogostost vzorčenja in kakšni so rezultati; ali je pravilno določena zmanjšana pogostost vzorčenja in kakšni so rezultati; ali ima ID pravilno vzpostavljene postopke ob nezadovoljivem rezultatu, kot to določa 7. člen Uredbe (ES) 2073/2005.
- e) Z uradnim vzorčenjem živil je bila tudi preverjena učinkovitost lastnih kontrol ID in postopkov v skladu z Uredbo (ES) št. 2073/2005.

Ugotovitve:

Uradni veterinarji UVHVVR so pregledali 117 mesnic. V 45 mesnicah (38,5 %) je bilo skupaj ugotovljenih 73 različnih neskladij in sicer:

- 12 neskladij v zvezi z zagotavljanjem sledljivosti:
 - Komercialni dokumenti/dobavnice niso bili na voljo.
 - Evidence proizvodnje mletega mesa (v nadaljnjem besedilu MM) in mesnih pripravkov (v nadaljnjem besedilu MP) ni na voljo ali niso bile izpolnjene oziroma so bile pomanjkljive.
 - Živila v prodajni vitrini in v hladilnici so bila pomanjkljivo ali niso bila označena.
 - Različna navedba podatkov na deklaraciji ob živilu in komercialnem dokumentu;
- 6 neskladij v zvezi z vhodnimi dokumenti (Uredba (ES) št. 931/2011):
 - Komercialni dokumenti niso vsebovali zahtevanih podatkov/informacij zakonodaje.
- 10 neskladij v zvezi z označevanjem /porekla mesa:
 - Pomanjkljive ali napačne deklaracije v zvezi z navajanjem rojstva, vzreje, klanja živali in razseka mesa.
- 11 neskladij v zvezi z označevanjem mletega mesa in mesnih pripravkov
 - Pomanjkljive deklaracije v zvezi z navajanjem zahtevanih podatkov zakonodaje (na MM ni podatka o poreklu mesa, ni navedbe o uporabljenem alergenu, manjkajo navedbe proizvajalca, način hranjenja, način priprave, kategorija živila,...)
- 34 neskladij v zvezi z lastnim programom vzorčenja:
 - ID niso imeli na voljo program vzorčenja.
 - Vzorčenje se ni izvajalo skladno s programom.
 - Programi vzorčenja so bili na voljo, vendar niso v skladu s Pravilnikom o pogojih in načinu zmanjšanja števila vzorčnih enot in pogostosti vzorčenja klavnih trupov, mletega mesa in mesnih pripravkov (Uradni list RS, št. 49/16 in 4/20) npr. niso narejeni na podlagi proizvodnje MM in MP preteklega leta; program ni vseboval vzorčenje živil za neposredno uživanje; pri zmanjševanju frekvenca vzorčenja niso bili upoštevani neustrezni rezultati; frekvenca vzorčenja ni bila pravilno določena,...).
 - ID nima napisanih korektivnih ukrepov v primeru neustreznih rezultatov;
 - korektivni ukrepi se niso izvedli;
 - ni se preverila učinkovitost opravljenih korektivnih ukrepov.

Odvzetih je bilo 35 vzorcev (30 vzorcev mesnega pripravka, 4 vzorce mletega mesa in 1 vzorec svežega mesa), ki so bili preiskani na:

- S.Typhimurium, S.Enteritidis (sveže perutninsko meso);
- Salmonella spp. (mesni pripravki in mleto meso).

V 4 vzorcih mesnega pripravka iz perutninskega mesa je bila ugotovljena prisotnost bakterije Salmonella Infantis (Salmonella enterica supsp.Enterica, serovar Infantis).

Javnost je bila s strani UVHVVR sproti obveščena o neustreznih vzorcih, na spletni povezavi:

<https://www.gov.si/novice/2020-04-30-salmonela-v-mesnem-pripravku/>

Na podlagi ugotovljenih neskladnosti je bilo izrečenih 66 ukrepov. Od tega:

- Upravni ukrep: 15 upravno inšpekcijskih odločb in 23 opozoril v skladu z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru.
- Prekrškovno ukrepanje: 10 plačilnih nalogov, 9 odločbo prekršku in 9 opozoril v skladu z zakonom o prekrških.

Zaključki

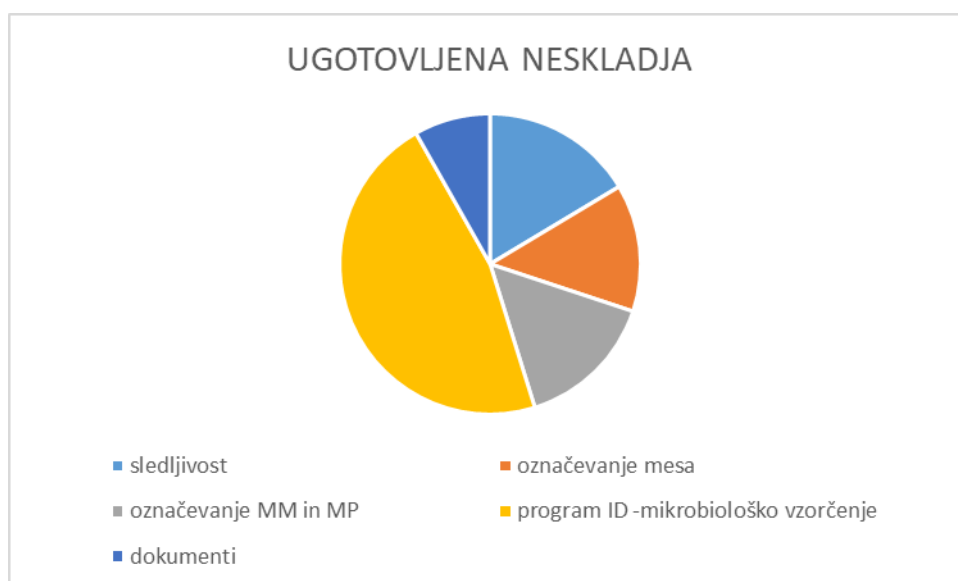
Rezultati ugotavljanja skladnosti z zakonodaja so pokazali, da je bilo glede na rezultate nadzora iz prejšnjih let, v letu 2020 delež mesnic, ki niso izpolnjevale zahtev zakonodaje na področju sledljivosti in označevanja mesa, mletega mesa in mesnih pripravkov izrazito nižji. To pomeni, da je na splošno zaznan pozitiven trend skladnosti.

Leto	Št. pregledanih mesnic	Mesnice v katerih so bila ugotovljena neskladja	
		Št. Mesnic	% mesnic
2015	69	47	68
2017	59	30	50,8
2018	86	46	53,5
2020	117	45	38,5

Največ neskladij, kar 34 od 73 ali 46,6% je bilo ugotovljenih pri izvajanju Pravilnika o pogojih in načinu zmanjšanja števila vzorčnih enot in pogostosti vzorčenja klavnih trupov, mletega mesa in mesnih pripravkov (Uradni list RS, št. 49/16 in 4/20).

Glede na pogostost pojava sledijo neskladja, ki so bila ugotovljena pri zagotavljanju sledljivosti (16,4%), predvsem notranja sledljivost/ nezmožnost povezave živil v prodajni vitrini ali hladilnici z vhodnimi/komercialnimi dokumenti s katerimi je bila dobavljena surovina (sveže meso). Sledi označevanje MP in MM (15,1%) in označevanje zlasti porekla mesa (13,7%).

8,2% neskladij je zaradi pomanjkljivih komercialnih dokumentov/dobavnic, ki niso vsebovali zahtevanih podatkov Uredbe (ES) št. 931/2011.

Odvzetih je bilo 35 vzorcev mesa in MP. Od tega so bili 4 vzorci MP iz perutninskega mesa ocenjeni po določilih Uredbe (ES) št. 2073/2005 o mikrobioloških kriterijih za živila, kot nezadovoljivi.

Inšpekcija ocenjuje, da so glavni razlogi za ugotovljene neskladnosti naslednji:

- nepoznavanja predpisov in pomanjkljivo znanje oziroma razumevanja zahtev zakonodaje s strani zaposlenega osebja v mesnicah;
- nedoslednost zaposlenega osebja pri izvajanju lastnih navodil in programov;
- zanašanje na »Smernice dobrih higienskih navad na načelih sistema HACCP v trgovinski dejavnosti za mesnice in ribarnice«, ki jih je potrebno dopolniti, saj so bile izdane leta 2007.

Rezultati nadzora kažejo, da je potrebno nadzor na področju sledljivosti in označevanja mesa, mletega mesa in mesnih pripravkov nadaljevati, posebno pozornost pa posvetiti izpolnjevanju zahtev v skladu z mikrobiološko zakonodajo.

Pripravila:
Mag. Anita Šplajt

Andreja Bizjak dr.vet.med.
Direktorica inšpekcije